

SADARBĪBAS NOLĪGUMS**par partnerību un attīstību starp Eiropas Savienību un tās dalībvalstīm, no vienas puses, un Afganistānas Islāma Republiku, no otras puses**

BEIĢIJAS KARALISTE,

BULGĀRIJAS REPUBLIKA,

ČEHIJAS REPUBLIKA,

DĀNIJAS KARALISTE,

VĀCIJAS FEDERATĪVĀ REPUBLIKA,

IGAUNIJAS REPUBLIKA,

ĪRIJA,

GRIEĶIJAS REPUBLIKA,

SPĀNIJAS KARALISTE,

FRANCIJAS REPUBLIKA,

HORVĀTIJAS REPUBLIKA,

ITĀLIJAS REPUBLIKA,

KIPRAS REPUBLIKA,

LATVIJAS REPUBLIKA,

LIETUVAS REPUBLIKA,

LUKSEMBURGAS LIELHERCOGISTE,

UNGĀRIJA,

MALTAS REPUBLIKA,

NĪDERLANDES KARALISTE,

AUSTRIJAS REPUBLIKA,

POLIJAS REPUBLIKA,

PORTUGĀLES REPUBLIKA,

RUMĀNIJA,

SLOVĒNIJAS REPUBLIKA,

SLOVĀKIJAS REPUBLIKA,

SOMIJAS REPUBLIKA,

ZVIEDRIJAS KARALISTE,

LIELBRITĀNIJAS UN ZIEMEĻĪRIJAS APVIENOTĀ KARALISTE,

Līguma par Eiropas Savienību un Līguma par Eiropas Savienības darbību Līgumslēdzējas puses, turpmāk "dalībvalstis", un

EIROPAS SAVIENĪBA, turpmāk "Savienība" vai "ES",

no vienas puses, un

AFGANISTĀNAS ISLĀMA REPUBLIKA, turpmāk "Afganistāna",

no otras puses,

turpmāk kopā "Puses",

ATKĀRTOTI APSTIPRINOT savu atbalstu Afganistānas suverenitātei, neatkarībai un teritoriālajai vienotībai;

ATKĀRTOTI APSTIPRINOT savu apņemšanos ievērot starptautisko tiesību vispārīgos principus, kā arī Apvienoto Nāciju Organizācijas Statūtu, starptautisko konvenciju un ANO Drošības padomes rezolūciju mērķus un principus;

ATZĪSTOT vēsturiskās, politiskās un ekonomiskās saiknes, kas vieno Puses;

APSTIPRINOT savu vēlmi pastiprināt sadarbību, balstoties uz kopīgām vērtībām un abpusēju labumu;

ŅEMOT VĒRĀ to kopīgos politikas mērķus, vērtības un saistības, Puses piekrīt ievērot demokrātijas principus, tiesiskumu, cilvēktiesības un labu pārvaldību;

ATZĪSTOT, ka šie principi ir ilgtermiņa attīstības neatņemama daļa;

ATZĪSTOT, ka Afganistānas tauta ar tās likumīgo demokrātisko iestāžu starpniecību un saskaņā ar Afganistānas Konstitūciju ir Afganistānas stabilizācijas, attīstības un demokrātijas procesu likumīgie īpašnieki un virzītāji;

TĀ KĀ Savienība ir apņēmusies atbalstīt Afganistānas centienus veicināt tās attīstību turpmākajā pārveides desmitgadē;

UZSVEROT kopējās apņemšanās, kas tika paustas starptautiskajās konferencēs par Afganistānu Bonnā 2011. gada decembrī, Tokijā 2012. gada jūlijā un Londonā 2014. gada decembrī;

ATKĀRTOTI APSTIPRINOT Afganistānas apņemšanos turpināt uzlabot pārvaldību un Savienības apņemšanos veidot ilgstošu sadarbību ar Afganistānu;

TĀ KĀ Puses piešķir īpašu nozīmi savu attiecību visaptverošajam raksturam, ko tās vēlas veicināt ar šā nolīguma starpniecību;

ATKĀRTOTI APSTIPRINOT savu vēlmi sekmēt savu tautu ekonomisko un sociālo attīstību un savu gribu nostiprināt, padziļināt un dažādēt savas attiecības savstarpējo interešu jomās;

ATZĪSTOT, ka saskaņā ar Afganistānas Konstitūciju pilnvērtīgu iespēju nodrošināšana sievietēm un viņu pilnīga līdzdalība, pamatojoties uz vienlīdzību visās sabiedrības jomās, tostarp līdzdalība lēmumu pieņemšanā politiskajā procesā visos līmeņos, ir būtiski svarīga vienlīdzības un miera nodrošināšanai;

ATZĪSTOT attīstības sadarbības nozīmību ar jaunattīstības valstīm, jo īpaši valstīm ar zemiem ienākumiem, pēckonfliktu valstīm un valstīm, kam ir tikai sauszemes robežas, attiecībā uz šo valstu ilgtspējīgu ekonomikas izaugsmi un ilgtspējīgu attīstību, attiecībā uz starptautiski saskaņotu attīstības mērķu laicīgu un pilnīgu īstenošanu, tostarp Apvienoto Nāciju Organizācijas Tūkstošgades attīstības mērķu un jebkādu turpmāku Afganistānas pieņemtu attīstības kritēriju īstenošanu, kā arī attiecībā uz Afganistānas labāku integrāciju reģionā;

ATZĪSTOT, ka jāveic efektīvi pasākumi, lai veicinātu godīgumu un pārskatatbildību, nodrošinātu valsts līdzekļu pareizu izmantošanu un apkarotu korupciju;

ATZĪSTOT, ka Pušu ciešākai sadarbībai būtu jāveicina Afganistānas spēja uzlabot administrācijas un pārvaldības kvalitāti, kā arī publisko finanšu pārvaldības pārredzamību un efektivitāti;

ATKĀRTOTI APSTIPRINOT, cik svarīgi ir koordinēt attiecīgos reģionālos un daudzpusējos forumus, jo īpaši attiecībā uz Pušu pieeju globālo problēmu risināšanai un reģionālajai ekonomiskajai sadarbībai;

ATZĪSTOT, ka terorisms rada draudus to iedzīvotājiem un kopējai drošībai, un paužot stingru apņemību apkarot visu veidu terorismu, izveidojot efektīvu starptautisku sadarbību un instrumentus, ar kuru palīdzību izskaust terorismu saskaņā ar starptautiskajām tiesībām, tostarp cilvēktiesībām un humanitārajām tiesībām;

ATKĀRTOTI APSTIPRINOT kopīgo apņemšanos apkarot organizēto noziedzību, tai skaitā cilvēku tirdzniecību, migrantu kontrabandu un narkotiku tirdzniecību, tostarp izmantojot reģionālos un starptautiskos mehānismus;

ATZĪSTOT nelikumīgu narkotiku radīto apdraudējumu veselībai un drošībai un vajadzību pēc saskaņotas reģionālās un starptautiskās sadarbības, ar kuras palīdzību apkarot narkotiku audzēšanu, ražošanu, veicināšanu, tirdzniecību, patēriņu un pieprasījumu, kā arī narkotisko vielu prekursoru novirzīšanu, un atzīstot to, cik svarīga šajā saistībā ir alternatīva iztikas līdzekļu gūšanas veida nodrošināšana magoņu audzētājiem;

ATZĪSTOT vajadzību ievērot starptautiskās atbruņošanās un neizplatīšanas saistības;

ŅEMOT VĒRĀ to, ka Starptautiskā Krimināltiesā ir būtisks notikums miera un starptautiskā taisnīguma jomā, kuras mērķis ir efektīvi izmeklēt vismagākos noziegumus, kas ir nozīmīgi starptautiskajai kopienai;

ATZĪSTOT, ka tirdzniecībai un ārvalstu tiešajiem ieguldījumiem būs nozīmīga loma Afganistānas attīstībā un ka Puses piešķir īpašu nozīmi starptautiskās tirdzniecības principiem un noteikumiem, kas cita starpā ietverti Nolīgumā, ar ko izveido Pasaules Tirdzniecības organizāciju (PTO);

PAUŽOT pilnu apņēmību veicināt ilgtspējīgu attīstību visās tās dimensijās, tostarp tādās jomās kā vides aizsardzība, efektīva sadarbība klimata pārmaiņu apkarošanā, kā arī starptautiski atzītu darba standartu efektīva veicināšana un īstenošana;

UZSVEROT sadarbības nozīmību migrācijas jautājumos;

ATZĪSTOT, ka īpaša uzmanība jāpievērš bēgļu un iekšzemē pārvietoto personu stāvoklim un pamattiesībām, tostarp nodrošinot to drošu, pienācīgu un brīvprātīgu atgriešanos mājās;

ATZĪMĒJOT, ka gadījumā, ja Puses nolemj šā nolīguma ietvaros noslēgt konkrētus nolīgumus brīvības, drošības un tiesiskuma jomā, kas ES būtu jānoslēdz saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību trešās daļas V sadaļu, šādu turpmāko nolīgumu noteikumi nebūtu saistoši Apvienotajai Karalistei un/vai Īrijai, izņemot, ja ES vienlaicīgi ar Apvienoto Karalisti un/vai Īriju attiecībā uz to attiecīgajām līdzšinējām divpusējām attiecībām paziņo Afganistānai, ka Apvienotajai Karalistei un/vai Īrijai kā ES daļai ir kļuvuši saistoši šādi nolīgumi saskaņā ar 21. Protokolu par Apvienotās Karalistes un Īrijas nostāju saistībā ar brīvības, drošības un tiesiskuma telpu, kas pievienots Līgumam par Eiropas Savienību un Līgumam par Eiropas Savienības darbību. Tāpat jebkādi turpmāki ES iekšēji pasākumi, kas būtu jāpieņem saskaņā ar iepriekš minēto V sadaļu šā nolīguma īstenošanai, nebūtu saistoši Apvienotajai Karalistei un/vai Īrijai, ja vien tās nav paziņojušas savu vēlmi piedalīties šādos pasākumos vai pieņemt tos saskaņā ar Protokolu Nr. 21. Atzīmējot arī, ka uz šādiem turpmākiem nolīgumiem vai šādiem turpmākiem ES iekšējiem pasākumiem attiektos Protokols Nr. 22 par Dānijas nostāju, kas pievienots minētajiem Līgumiem,

IR VIENOJUŠĀS PAR TURPMĀKO.

I SADAĻA

BŪTĪBA UN DARBĪBAS JOMA

1. pants

Darbības joma un mērķi

1. Ar šo tiek izveidota partnerība starp Pusēm to attiecīgo kompetenču robežās saskaņā ar to attiecīgajiem noteikumiem, procedūrām un resursiem, un pilnībā ievērojot starptautiskos noteikumus un normas.
2. Šīs partnerības mērķis ir stiprināt dialogu un sadarbību, lai
  - a) atbalstītu mieru un drošību Afganistānā un reģionā;
  - b) veicinātu ilgtspējīgu attīstību, stabilu un demokrātisku politisko vidi un Afganistānas integrāciju pasaules ekonomikā;
  - c) izveidotu pastāvīgu dialogu par politiskiem jautājumiem, tostarp veicinot cilvēktiesības un dzimumu līdztiesību, kā arī pilsoniskās sabiedrības iesaisti;
  - d) veicinātu attīstības sadarbību saistībā ar Pušu kopējo apņemšanos izskaust nabadzību un sniegt efektīvu palīdzību;

- e) attīstītu tirdzniecību un ieguldījumus starp Pusēm savstarpēji izdevīgā veidā un lai sadarbotos visās ar ekonomiku, tirdzniecību un ieguldījumiem saistītās savstarpējo interešu jomās, lai sekmētu ilgtspējīgas tirdzniecības un ieguldījumu plūsmas, kā arī saskaņoti un savstarpēji papildinoši novērstu un likvidētu šķēršļus tirdzniecībai un ieguldījumiem attiecībā uz pašreizējām un turpmākām reģionālām iniciatīvām;
- f) uzlabotu koordināciju starp Pusēm globālo problēmu risināšanā, jo īpaši sekmējot daudzpusējus risinājumus; kā arī
- g) sekmētu dialogu un sadarbību konkrētās abpusēji interesējošās nozarēs, tostarp tādās jomās kā valsts pārvaldes un valsts finanšu pārvaldības modernizācija, tieslietas un iekšlietas, vide un klimata pārmaiņas, dabas resursi un izejvielas, drošības sektora reforma, izglītība un apmācība, enerģētika, transports, lauksaimniecība un lauku attīstība, finanšu pakalpojumi, nodokļi, muiža, nodarbinātība un sociālā attīstība, veselība un drošība, statistika, reģionālā sadarbība, kultūra, informācijas tehnoloģijas, kā arī audiovizuālajā un plašsaziņas līdzekļu nozarē.
3. Šajā saistībā īpašu uzmanību pievērš spēju veidošanai ar mērķi atbalstīt Afganistānas iestāžu attīstību un nodrošināt, ka Afganistāna var pilnībā izmantot iespējas, ko sniedz saskaņā ar šo nolīgumu attīstītā ciešākā sadarbība.
4. Puses veicina kontaktus starp parlamenta deputātiem, pilsoniskās sabiedrības pārstāvjiem un speciālistiem, lai sekmētu šā nolīguma mērķus, jo īpaši attiecībā uz atbalstu parlamentam un citām demokrātiskajām iestādēm.
5. Puses veicina cilvēku savstarpējo saprašanos, cita starpā izmantojot sadarbību starp tādām struktūrām kā ideju laboratorijas, akadēmiskās aprindas, uzņēmumi un plašsaziņas līdzekļi semināru, konferenču, jauniešu apmaiņas programmu un citu pasākumu veidā.

2. pants

Vispārīgie principi

1. Puses apstiprina tām kopīgās vērtības, kas izklāstītas Apvienoto Nāciju Organizācijas statūtos.
2. Puses atzīst, ka Afganistānas tauta ar tās likumīgo demokrātisko iestāžu starpniecību un saskaņā ar Afganistānas Konstitūciju ir Afganistānas stabilizācijas, attīstības un demokrātijas procesu likumīgie īpašnieki un virzītāji.
3. Pušu iekšpolitikas un starptautiskās politikas pamatā ir Vispārējā cilvēktiesību deklarācijā un citos atbilstīgos starptautiskajos cilvēktiesību dokumentos noteikto demokrātijas principu un cilvēktiesību, kā arī tiesiskuma principa ievērošana, un tas ir šā nolīguma būtisks elements.
4. Puses apstiprina savu apņemšanos turpmāk sadarboties, lai pilnībā sasniegtu starptautiski atzītos attīstības mērķus, tostarp Apvienoto Nāciju Organizācijas Tūkstošgades attīstības mērķus un jebkādos turpmākus Afganistānas pieņemtos attīstības kritērijus. Šādi rīkojoties, tās atzīst Afganistānas pienākumu sagatavot un īstenot tās ekonomikas un sociālās attīstības plānus, kā arī attiecīgo attīstības politiku, tostarp valsts prioritāšu programmas. Šajā saistībā Puses atkārtoti apstiprina savu apņemšanos augstā līmenī nodrošināt vides aizsardzību, iekļaujošu sabiedrību un dzimumu līdztiesību.
5. Puses atkārtoti apstiprina savu apņemšanos īstenot labas pārvaldības principus, tostarp parlamenta un tiesu varas neatkarību, un apkarot korupciju visos līmeņos.
6. Puses apstiprina, ka sadarbība saskaņā ar šo nolīgumu būs atbilstoša to attiecīgajiem valsts tiesību aktiem, normām un noteikumiem.

II SADAĻA

POLITISKĀ SADARBĪBA

3. pants

Politiskais dialogs

Starp Pusēm izveido regulāru politisko dialogu, kas attiecīgā gadījumā var notikt ministru līmenī. Tas nostiprina to attiecības, veicina partnerības attīstību un palielina savstarpējo saprašanos un solidaritāti. Puses stiprina politisko dialogu, lai atbalstītu kopīgās intereses, tostarp to attiecīgās pozīcijas reģionālos un starptautiskos forumos.

A. SADARBĪBA CILVĒKTIESĪBU, DZIMUMU LĪDZTIESĪBAS UN PILSONISKĀS SABIEDRĪBAS JOMĀ

4. pants

Cilvēktiesības

1. Saskaņā ar 1. panta 2. punkta c) apakšpunktu un 2. panta 3. punktu Puses vienojas sadarboties, lai sekmētu cilvēktiesību veicināšanu un efektīvu aizsardzību, tostarp vajadzības gadījumā attiecībā uz starptautisko cilvēktiesību dokumentu ratifikāciju un īstenošanu. Puses pārskata šā panta īstenošanu, iekļaujot šo jautājumu savā politiskajā dialogā.
2. Šā panta 1. punktā minētā sadarbība cita starpā var ietvert:
  - a) atbalstu valstu rīcības plānu izstrādei un īstenošanai cilvēktiesību jomā;
  - b) cilvēktiesību veicināšanu un izglītību,
  - c) valsts un vietējā līmeņa ar cilvēktiesībām saistītu iestāžu darbības stiprināšanu Afganistānā;
  - d) jēgpilna, visaptveroša dialoga izveidi cilvēktiesību jomā; kā arī
  - e) sadarbības stiprināšanu Apvienoto Nāciju Organizācijas ar cilvēktiesībām saistītajās institūcijās.

5. pants

Dzimumu līdztiesība

1. Puses sadarbojas, lai stiprinātu ar dzimumu saistīto politiku un programmas, kā arī palielinātu institucionālo un administratīvo spēju, un atbalstītu stratēģiju īstenošanu dzimumu līdztiesības, tostarp sieviešu tiesību un iespēju jomā, lai nodrošinātu sieviešu un vīriešu līdztiesīgu līdzdalību visās ekonomiskās, kultūras, politiskās un sociālās dzīves jomās. Sadarbība jo īpaši ir vērsta uz to, lai uzlabotu sieviešu piekļuvi resursiem, kas tām vajadzīgi, lai pilnībā varētu izmantot viņu pamattiesības, jo īpaši izglītības jomā.
2. Puses veicina atbilstošas sistēmas izveidi, lai:
  - a) nodrošinātu, ka ar dzimumu līdztiesību saistītie jautājumi tiek atbilstīgi ietverti visās attīstības stratēģijās, politikā un programmās, jo īpaši attiecībā uz dalību politikā, veselību un rakstpratību; kā arī
  - b) apmainītos ar pieredzi un paraugpraksi dzimumu līdztiesības veicināšanai, kā arī sekmētu pozitīvu pasākumu veikšanu sieviešu labā.

6. pants

Pilsoniskā sabiedrība

1. Puses atzīst organizētas pilsoniskās sabiedrības, jo īpaši akadēmisko aprindu, nozīmi un potenciālo ieguldījumu dialogā un sadarbības procesā saskaņā ar šo nolīgumu un vienojas veicināt efektīvu dialogu ar pilsonisko sabiedrību un tās efektīvu līdzdalību.
2. Puses sadarbojas, lai veicinātu pilsoniskās sabiedrības lomu, lai tā varētu:
  - a) sniegt konsultācijas saistībā ar iekšzemes politikas veidošanas procesu atbilstoši demokrātijas principiem un konstitucionālajiem noteikumiem;
  - b) būt informēta par apspriedēm par attīstības un sadarbības stratēģijām un nozaru politiku, īpaši jomās, kas uz to attiecas, tai skaitā visos izstrādes procesa posmos, un piedalīties šādās apspriedēs;
  - c) saņemt finanšu resursus, ciktāl to atļauj katras Puses iekšējie noteikumi, saskaņā ar pārredzamības un pārskatatbildības principiem, un atbalstu spēju veidošanai nozīmīgās jomās; kā arī
  - d) piedalīties sadarbības programmu īstenošanā jomās, kas uz to attiecas.

B. MIERA VEIDOŠANA

7. pants

Miera veidošanas politika, konfliktu novēršana un risināšana

1. Puses uzsver savu apņemšanos veicināt Afganistānas vadītus centienus panākt mieru un izlīgumu. Tās uzsver, cik svarīgs ir iekļaujošs miera process, kura pamatā ir vienprātība starp visiem afgāņiem, kā norādīts 2010. gada jūlija miera padomē (*Peace Jirga*) un 2011. gada novembra tradicionālajā padomē (*Loya Jirga*). Tās atzīst, ka sekmīga miera procesa priekšnoteikums ir tas, ka par to ar spēcīgu starptautiskās sabiedrības atbalstu ir atbildīga Afganistānas tauta un iestādes.
2. Puses veicina dialogu starp reģiona valstīm un ārpus tā, lai dotu tām iespēju pilnvērtīgi piedalīties miera procesa atbalstīšanā un veicināšanā.
3. Puses vēlreiz apliecina sieviešu būtisko nozīmi konfliktu risināšanā un miera veidošanā. Tās uzsver, cik svarīga ir pilnīga sieviešu līdzdalība un iesaistīšana visos miera un drošības saglabāšanas un veicināšanas centienos un ka ir jāpalielina to loma lēmumu pieņemšanā attiecībā uz konfliktu risināšanu saskaņā ar ANO Drošības padomes Rezolūciju 1325(2000).
4. Kopīgas darbības šajā jomā ietver ilgtermiņa miera veidošanas veicināšanu Afganistānā un atbalstu pilsoniskās sabiedrības aktīvai lomai saskaņā ar principiem, ko paredz Jaunais kurss iesaistei nestabilās valstīs.

C. ATBALSTS STARPTAUTISKAI DROŠĪBAI

8. pants

Sadarbība attiecībā uz Romas Statūtiem

Puses uzskata, ka Starptautiskās Krimināltiesas (SKT) efektīva darbība ir nozīmīgs solis starptautiskā miera un tiesiskuma labā. Tās atkārtoti apstiprina, ka vissmagākie noziegumi, kas skar starptautisko sabiedrību kopumā, ir jāizvērtē vispirms, veicot pasākumus valsts līmenī sadarbībā ar SKT. Tās vienojas sadarboties, lai veicinātu Romas statūtu vispārēju ievērošanu:

- a) veicot attiecīgus pasākumus, kuru mērķis ir ratificēt ar Romas Statūtiem saistītus instrumentus, piemēram, Nolīgumu par SKT privilēģijām un neaizskaramību;
- b) daloties pieredzē par juridisku pielāgojumu, kas vajadzīgs, lai nodrošinātu Romas Statūtu ratifikāciju un īstenošanu; kā arī
- c) veicot pasākumus, lai saglabātu Romas statūtu integritāti.

9. pants

Masu iznīcināšanas ieroču izplatīšanas, kā arī ķīmisko, bioloģisko, radioloģisko un kodoldraudu apkarošana

1. Puses uzskata, ka masu iznīcināšanas ieroču (MII) un to piegādes līdzekļu izplatīšana gan valstīm, gan nevalstiskiem dalībniekiem ir viens no nopietnākajiem draudiem starptautiskajai stabilitātei un drošībai.
2. Tādēļ Puses vienojas sadarboties starptautiskos forumos, lai cīnītos pret MII un to piegādes līdzekļu izplatīšanu, pilnībā ievērojot un vietējā līmenī īstenojot to spēkā esošās saistības, kas noteiktas daudzpusējos atbrūņošanās un neizplatīšanas līgumos un konvencijās, kā arī citos daudzpusēji noslēgtos nolīgumos un starptautiskajās saistībās. Puses vienojas, ka šis noteikums ir šā nolīguma būtisks elements.
3. Puses turpmāk vienojas sadarboties un veikt pasākumus, lai stiprinātu tādu starptautisko dokumentu izpildi atbrūņošanās un MII un to piegādes līdzekļu neizplatīšanas jomā, kas piemērojami Pusēm, cita starpā, daloties ar informāciju, speciālajām zināšanām un pieredzi.

4. Puses vienojas sadarboties un dot savu ieguldījumu, lai cīnītos pret MII un to piegādes līdzekļu izplatīšanu, rīkojoties, lai parakstītu, ratificētu vai pievienotos visiem pārējiem būtiskajiem starptautiskajiem dokumentiem un pilnībā tos īstenotu.
5. Puses turklāt vienojas sadarboties, lai izveidotu efektīvu valsts eksporta kontroli un novērstu izplatīšanu un kontrolētu tādu preču eksportu un tranzītu, kas saistītas ar MII, tostarp piemērojot masu iznīcināšanas ieroču galīgās izmantošanas kontroli divējāda lietojuma tehnoloģijām un efektīvus preventīvus līdzekļus eksporta kontroles pārkāpumiem.
6. Puses atzīst, ka ķīmisko, bioloģisko, radioloģisko un kodoldraudu (CBRN) riskiem var būt ļoti negatīva ietekme uz sabiedrību. Tās arī atzīst, ka riski var veidoties saistībā ar noziedzīgām darbībām (izplatīšana, tirdzniecība), nelaimes gadījumiem (rūpniecībā, transportā, laboratorijās) vai dabiskiem apdraudējumiem (pandēmijām). Tādēļ tās aņņemas sadarboties, lai pastiprinātu savas institucionālās spējas CBRN risku mazināšanā. Tas var ietvert projektus attiecībā uz juridiskiem, regulatīviem, izpildes, zinātniskiem un sagatavotības jautājumiem un sadarbību reģionālā līmenī.
7. Savienība vajadzības gadījumā atbalsta šos centienus, galveno uzmanību pievēršot spēju nostiprināšanai un tehniskajai palīdzībai.

10. pants

Vieglie ieroči un kājnieku ieroči, kā arī citi parastie ieroči

1. Puses atzīst, ka kājnieku ieroču un vieglo ieroču (VIKI), kā arī to municijas nelikumīga ražošana, pārvadāšana un aprīte, kā arī šo ieroču un municijas pārmērīga uzkrāšana, slikta pārvaldība, neatbilstīgi nodrošinātas noliktavas un nekontrolēta izplatīšana joprojām nopietni apdraud mieru un starptautisko drošību.
2. Puses vienojas ievērot un pilnā apjomā pildīt savas saistības attiecībā uz pienākumu apkarot VIKI, tostarp to municijas, nelegālu tirdzniecību atbilstoši spēkā esošajiem starptautiskajiem nolīgumiem un ANO Drošības padomes rezolūcijām, kā arī to saistības saskaņā ar citiem starptautiskajiem dokumentiem, kas piemērojami šajā jomā, piemēram, ANO Ricības programmu par kājnieku ieroču un vieglo ieroču nelikumīgas tirdzniecības novēršanu, apkarošanu un izskausšanu visos aspektos.
3. Puses atzīst, ka iekšzemes kontroles sistēmas ir svarīgas, lai parasto ieroču pārvadāšana noritētu saskaņā ar esošajiem starptautiskajiem standartiem. Tās atzīst, ka šādas kontroles ir svarīgi atbildīgi piemērot, lai veicinātu mieru, drošību un stabilitāti starptautiskā un reģionālā mērogā, kā arī lai mazinātu cilvēku ciešanas un novērstu parasto ieroču novirzīšanu.
4. Puses aņņemas sadarboties un nodrošināt savu centienu koordināciju, papildināmību un sinerģiju, lai regulētu starptautisko tirdzniecību ar parastajiem ieročiem vai uzlabotu šo regulējumu un lai novērstu, apkarotu un izskaustu ieroču nelikumīgu tirdzniecību. Tās piekrīt veidot regulāru politisku dialogu, kas šos centienus papildinās un konsolidēs.

11. pants

Terorisma apkarošana

1. Puses ir aņņemušās apkarot terorismu visās tā izpausmēs, tostarp reģionālā kontekstā, pilnībā ievērojot tiesiskumu un starptautiskos tiesību aktus, un sadarboties, lai novērstu ekstrēmistu ideju propagandu un jo īpaši jauniešu radikālizāciju. Tās aņņemas sadarboties ar starptautiskiem partneriem, lai visaptveroši īstenotu ANO Vispārējo terorisma apkarošanas stratēģiju.
2. Puses vienojas sadarboties jautājumos, kas attiecas uz teroristu darbību apkarošanu, un vajadzības gadījumā un saskaņā ar valsts un starptautiskajiem tiesību aktiem apmainīties ar informāciju par visiem attiecīgajiem jautājumiem. Terorisma apkarošana ir svarīgs aspekts to sadarbībā. Tās vienojas sekmēt attiecīgu starptautisku instrumentu īstenošanu un konvencijas šajā jomā. Šajā saistībā spēju veidošana attieksies uz attiecīgām krimināltiesību jomām.

III SADAĻA

ATTĪSTĪBAS SADARBĪBA

12. pants

Attīstības sadarbība

1. Attīstības sadarbības galvenie mērķi ir Tūkstošgades attīstības mērķu (un visu turpmāko attīstības kritēriju) sasniegšana, nabadzības izskaušana, ilgtspējīga attīstība un integrācija pasaules ekonomikā, īpašu uzmanību pievēršot vismazāk aizsargātajiem sabiedrības pārstāvjiem. Puses atzīst, ka to sadarbība ir būtiska Afganistānas attīstības problēmu risināšanā, un iestāžu veidošanai būtu jābūt būtiskai sadarbības daļai.
2. Īstenojot sadarbību, jāņem vērā Afganistānas sociāli ekonomiskās attīstības stratēģijas un programmas, jo īpaši valsts attīstības stratēģija un citi pasākumi, par kuriem vienošanās panākta starptautiskajās Afganistānas attīstībai veltītajās konferencēs, t. i., 2010. gada Londonas deklarācija, Kabulas process, 2011. gada decembra Bonnas konferences secinājumi, Tokijas deklarācija par partnerību pašpalāvēības veidošanai Afganistānā un 2012. gada jūlija Tokijas savstarpējās atbildības satvars, pilnībā ņemot vērā Afganistānas valdības ekonomikas un attīstības stratēģiju, "Pašpalāvēības īstenošana: apņemšanās veikt reformas un atjaunot partnerību", ar ko iepazīstināja 2014. gada Londonas konferencē.
3. Puses izmanto savu attīstības sadarbību, lai cita starpā stiprinātu Afganistānas pārvaldes iestādes un radītu nosacījumus ilgtspējīgai attīstībai un ilgtermiņa ekonomikas izaugsmei saskaņā ar valsts prioritāšu programmām un Afganistānas ekonomikas un attīstības stratēģiju "Pašpalāvēības īstenošana: apņemšanās veikt reformas un atjaunot partnerību". Tie būs galvenie līdzekļi, ar kuru palīdzību īstenot šo stratēģiju, kā arī saistības, ko Afganistāna uzņēmusies Bonnā, Tokijā un Londonā. Eiropas Savienība savā sadarbībā ar Afganistānu pilnībā ņem vērā Tokijas savstarpējās atbildības satvaru (vai visus tā savstarpēji saskaņotos turpinājumus) un, plānojot savu palīdzību, tā ņem vērā minētajā satvarā izklāstītās saistības, tostarp finansiālās saistības, un sīki izstrādāto kārtību.
4. Puses apliecina savu mērķi īstenot Tūkstošgades attīstības mērķus, ko pieņēmusi Afganistāna, un visus turpmākos attīstības kritērijus, un atkārtoti apliecina savu apņemšanos pildīt Parīzes deklarāciju par palīdzības efektivitāti, Akras rīcības programmu un Pusanas foruma noslēguma dokumentu, jo īpaši attiecībā uz Jauno kursu iesaistei nestabilās valstīs.
5. Puses vienojas veicināt sadarbības pasākumus saskaņā ar to attiecīgajiem noteikumiem, procedūrām un resursiem, un pilnībā ievērojot starptautiskos noteikumus un normas. Tās vienojas, ka to attīstības sadarbība būs saskaņā ar prasībām, kas izriet no to kopīgās apņemšanās ievērot atbalsta efektivitāti, un tiks īstenota tā, lai tiktu ievērota Afganistānas pašas atbildība, tā tiks saskaņota ar Afganistānas valsts prioritātēm, un veicinās rast praktiskus un noturīgus attīstības rezultātus Afganistānas iedzīvotājiem un ilgtermiņa ekonomiskajai stabilitātei valstī, par ko panāktas vienošanās Afganistānai veltītās starptautiskās konferencēs. Tās vienojas pēc iespējas pastiprināt miera veidošanas potenciālu, kas piemīt attīstības palīdzībai, kura tiek sniegta saistībā ar Jauno kursu iesaistei nestabilās valstīs.
6. Tādēļ Puses vienojas regulāri uzraudzīt savas attīstības sadarbības ietekmi, izmantojot Apvienoto komiteju, kas izveidota saskaņā ar 49. pantu, un novērtēt tās ieguldījumu Afganistānas pieņemto Tūkstošgades attīstības mērķu un visu turpmāko attīstības kritēriju sasniegšanā.
7. Visās attīstības sadarbības jomās sistemātiski tiks iekļautas šādas tēmas: cilvēktiesības, dzimumu līdztiesības jautājumi, demokrātija, laba pārvaldība, vides ilgtspēja, klimata pārmaiņas, veselība, institucionālā attīstība un spēju veidošana, korupcijas apkarošanas pasākumi, narkotiku apkarošanas pasākumi un palīdzības efektivitāte.
8. Attiecībā uz infrastruktūras komponentiem Puses izskata tādu mehānismu izmantošanu, kā, piemēram, starptautisko finanšu institūciju dotāciju un aizdevumu apvienošana, un citus riska dalīšanas veidus, lai piesaistītu papildu līdzekļus un tādējādi palielinātu Savienības palīdzības ietekmi.
9. Puses vienojas, ka to ekonomiskā sadarbība ir jāīsteno tā, lai aizsargātu visneaizsargātākos sabiedrības locekļus, tostarp sievietes un bērnus, īpašu uzmanību pievēršot veselības aprūpei, izglītībai, kā arī lauksaimniecībai un lauku attīstībai.

10. Puses vienojas, ka tirdzniecībai jāveicina ilgtspējīga attīstība visās tās dimensijās un ka jāizvērtē tās ekonomiskā un sociālā ietekme, kā arī ietekme uz vidi. Tās vienojas iedrošināt savus uzņēmumus pieņemt atbildīgas uzņēmēju rīcības augstākos standartus, kas atbilst starptautiski atzītiem principiem un standartiem, piemēram, ESAO Vadlīnijām multinacionāliem uzņēmumiem un ANO Globālajam līgumam.
11. Puses veicina Starptautiskās Darba organizācijas (SDO) darba pamatstandartu efektīvu īstenošanu un pastiprina sadarbību nodarbinātības un sociālajos jautājumos, tajā skaitā attiecībā uz pienācīga darba principu.
12. Turklāt Pušu mērķis ir sekmēt politiku, kura ir paredzēta, lai garantētu pārtikas pieejamību un piegādi iedzīvotājiem un barības pieejamību un piegādi lauksaimniecības dzīvniekiem videi nekaitīgā un ilgtspējīgā veidā.
13. Puses apņemas apmainīties ar viedokļiem un sadarboties visos attiecīgajos reģionālajos un starptautiskajos forumos un organizācijās, tostarp Apvienoto Nāciju Organizācijā un tās aģentūrās un organizācijās, lai veicinātu attīstības sadarbības darba dalīšanu un uz vietas sniegtās palīdzības efektivitāti.
14. Puses arī vienojas veicināt sadarbību šajā pantā minētajās jomās starp ideju laboratorijām, akadēmiskajām aprindām, nevalstiskajām organizācijām, uzņēmumiem, kultūras darbiniekiem un plašsaziņas līdzekļiem, pēc vajadzības rīkojot seminārus, konferences un citus saistītus pasākumus.

IV SADAĻA

SADARBĪBA TIRDZNICĪBAS UN IEGULDĪJUMU JAUTĀJUMOS

13. pants

Sadarbība tirdzniecības jomā

1. Puses uzsāk dialogu par divpusēju un daudzpusēju tirdzniecību un ar to saistītiem jautājumiem, lai stiprinātu divpusējās tirdzniecības attiecības un attīstītu daudzpusēju tirdzniecības sistēmu, tajā skaitā, atbalstot Afganistānas dalību PTO.
2. Puses apņemas veicināt savstarpējas tirdzniecības attīstību un dažādošanu pēc iespējas augstākā līmenī un savstarpēji izdevīgā veidā. Puses apņemas izstrādāt uzlabotus un paredzamus pieejas nosacījumus tirgum, strādājot pie tā, lai novērstu tirdzniecības šķēršļus, jo īpaši, savlaicīgi atceļot ar tarifiem nesaistītus šķēršļus un tirdzniecības ierobežojumus, kas neatbilst PTO noteikumiem, kā arī veicot pasākumus pārredzamības uzlabošanai, ņemot vērā to starptautisko organizāciju darbu šajā jomā, kurās Puses ir dalībnieces.
3. Atzīstot, ka tirdzniecībai ir neatņemama nozīme attīstībā un ka preferenciāli tirdzniecības režīmi ir izrādījušies labvēlīgi jaunattīstības valstīm, Puses apņemas pastiprināt apspriedes un sadarbību to efektīvai īstenošanai.
4. Puses sniedz cita citai informāciju par politikas izmaiņām attiecībā uz tirdzniecību un ar tirdzniecību saistītām jomām, piemēram, lauksaimniecību, pārtikas nekaitīgumu, patērētāju aizsardzību un vidi. Tās pētīs iespējas, kā stiprināt savas attiecības tirdzniecības un ieguldījumu jomā, tostarp attiecīgā gadījumā veicot sarunas par citiem abas Puses interesējošiem nolīgumiem.
5. Puses pilnībā izmanto Tirdzniecības atbalsta un citas attiecīgas programmas, tostarp tehnisko palīdzību spēju veidošanai, lai veicinātu to divpusējās tirdzniecības un ieguldījumu attiecības.
6. Puses atzīst, cik svarīgi ir veicināt reģionālās ekonomikas attīstību saskaņā ar VII sadaļu.
7. Puses saskaņā ar 54. pantu nekavējoties apspriežas par viedokļu atšķirībām attiecībā uz šīs sadaļas piemērošanu.

14. pants

Lielākās labvēlības režīma piemērošana

1. Puses nodrošina viena otrai lielākās labvēlības režīmu savstarpēja tirdzniecībā saskaņā ar 1994. gada Vispārējo vienošanos par tarifiem un tirdzniecību.
2. Lielākās labvēlības režīma piemērošana, kas minēta 1. punktā, neattiecas uz preferencēm, ko piešķir katra Puse saskaņā ar vienošanos, ar ko izveidota muitas savienība, brīvā tirdzniecības zona vai līdzvērtīga preferenču piemērošanas zona.

15. pants

Sanitārie un fitosanitārie jautājumi

1. Puses sadarbojas pārtikas nekaitīguma un sanitāro un fitosanitāro jautājumu jomā, lai aizsargātu cilvēku, dzīvnieku vai augu dzīvību vai veselību savā teritorijā.
2. Puses apspriež un apmainās ar informāciju par to attiecīgajiem pasākumiem, kā definēts PTO Līgumā par sanitāro un fitosanitāro pasākumu piemērošanu, Starptautiskajā augu aizsardzības konvencijā, Pasaules dzīvnieku veselības organizācijas un *CODEX Alimentarius* komisijas ietvaros.
3. Puses vienojas sadarboties spēju veidošanā attiecībā uz sanitārajiem un fitosanitārajiem jautājumiem. Šāda sadarbība ir atbilstīga katras Puses vajadzībām un to īsteno ar mērķi palīdzēt Pusei ievērot otras Puses tiesiskās prasības.
4. Puses laikus izveido dialogu par sanitārajiem un fitosanitārajiem jautājumiem pēc jebkuras Puses pieprasījuma.
5. Puses izraugās kontaktpunktus saziņai par jautājumiem, uz kuriem attiecas šis pants.

16. pants

Tehniskie šķēršļi tirdzniecībai

Puses veicina, lai Afganistāna kā pamatu tehniskajiem noteikumiem un atbilstības novērtēšanas procedūrām izmantotu starptautiskos un Eiropas standartus. Tās sadarbojas un apmainās ar informāciju par standartiem, tehniskajiem noteikumiem un atbilstības novērtēšanas procedūrām, lai nodrošinātu, ka tie ir sagatavoti, pieņemti un piemēroti pārredzamā un efektīvā veidā un nerada nevajadzīgus šķēršļus to divpusējai tirdzniecībai.

17. pants

Muita

1. Puses cenšas stiprināt sadarbību muitas iestāžu jomā, lai nodrošinātu pārredzamu vidi tirdzniecībai un atvieglotu tirdzniecību, uzlabotu piegādes ķēdes drošību, veicinātu patērētāju drošību, apturētu tādu preču plūsmas, ar kurām pārkāpj intelektuālā īpašuma tiesības, un apkarotu kontrabandu un krāpšanu.
2. Tālāk Puses jo īpaši apmainās ar pieredzi un izskata iespējas, kā vienkāršot procedūras, palielināt pārredzamību un attīstīt sadarbību. Tās arī cenšas panākt viedokļu konvergenci un vienotu rīcību attiecīgās starptautiskās sistēmās.
3. Vajadzības gadījumā Puses šajā nolīgumā paredzētās institucionālās struktūras ietvaros noslēdz protokolus par sadarbību un savstarpēju administratīvu palīdzību muitas jomā, neskarot citas sadarbības formas.
4. Puses sadarbojas, lai modernizētu Afganistānas muitas pārvaldi saskaņā ar attiecīgām starptautiskām konvencijām nolūkā uzlabot tās organizatorisko efektivitāti un tās iestāžu efektivitāti pakalpojumu sniegšanā, vienlaikus nodrošinot publisko līdzekļu pārredzamu pārvaldību un pārskatatbildību. Spēju veidošana ir svarīgs aspekts šajā sadarbībā.

*18. pants***Ieguldījumi**

1. Puses veicina ārvalstu tiešos ieguldījumus, attīstot pievilcīgu un stabilu vidi ieguldījumiem. Šim nolūkam tās var, ja nepieciešams, uzsākt konstruktīvu dialogu, lai palielinātu sapratni un sadarbību ieguldījumu jautājumos, pētot administratīvos mehānismus, lai veicinātu ieguldījumu plūsmu, un veicinot stabilus, pārredzamus un atbalstošus noteikumus ieguldītājiem.
2. Nolūkā uzlabot ārvalstu tiešos ieguldījumus Afganistānā no Savienības, Puses uzsver privātā sektora iesaistes nozīmi, un šajā saistībā atzīst, ka ir vajadzīgi publiskā sektora pasākumi un stimuli, piemēram, piekļuve kredītiem un ieguldījumu garantijas.

*19. pants***Pakalpojumi**

Puses izveido konstruktīvu dialogu, kura mērķis jo īpaši ir:

- a) informācijas apmaiņa par to attiecīgo reglamentējošo vidi;
- b) piekļuves sekmēšana otras Puses tirgum;
- c) piekļuves sekmēšana kapitāla un tehnoloģiju avotiem; kā arī
- d) tirdzniecības ar pakalpojumiem sekmēšana starp Pusēm un trešo valstu tirgos.

*20. pants***Kapitāla aprīte**

Puses cenšas atvieglot kapitāla aprīti, lai sekmētu šā nolīguma mērķus.

*21. pants***Valsts iepirkums**

Puses sadarbosies, lai izveidotu efektīvu un mūsdienīgu valsts iepirkuma sistēmu Afganistānā, saskaņā ar starptautiski pieņemtiem principiem par pārredzamību un iepirkuma procedūrām un veicinot taisnīgu un optimālu naudas vērtību publiskajos iepirkumos.

*22. pants***Pārredzamība**

Puses atzīst to, cik svarīga ir pārredzamība un likumā paredzētā kārtība savu ar tirdzniecību saistīto tiesību aktu un noteikumu pārvaldīšanā. Tādēļ tās piemēro 1994. gada Vispārējās vienošanās par tarifiem un tirdzniecību X pantu un Vispārējās vienošanās par pakalpojumu tirdzniecību III pantu.

*23. pants***Intelektuālā īpašuma tiesības**

1. Puses vienojas aizsargāt un piemērot intelektuālā īpašuma tiesības, tostarp ģeogrāfiskās izcelsmes norādes, saskaņā ar noteikumiem starptautiskos nolīgumos, kam tās ir pievienojušās.

2. Puses sadarbojas, lai novērstu intelektuālā īpašuma tiesību, tostarp ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu, jebkāda veida ļaunprātīgu izmantošanu, un lai cīnītos pret viltošanu un pirātismu. Tās vienojas sekmēt šo apņemšanos, sadarbojoties muitas jomā un citos piemērotos administratīvās sadarbības veidos, tostarp izveidojot un stiprinot organizācijas, kas pārrauga un aizsargā šādas tiesības, un veicinot sadarbību saistībā ar atbilstīgiem līdzekļiem, lai atvieglotu katras Puses ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu reģistrāciju un aizsardzību Pušu teritorijās, ņemot vērā starptautiskos noteikumus, praksi un notikumus šajā jomā, kā arī Pušu attiecīgās iespējas.

V SADAĻA

SADARBĪBA TIESLIETU UN IEKŠLIETU JAUTĀJUMOS

24. pants

Tiesiskums, tiesiskā un policijas sadarbība

1. Sadarbojoties tieslietu un iekšlietu jautājumos, Puses īpašu uzmanību pievērš tiesiskuma nostiprināšanai, iestāžu nostiprināšanai visos tiesībaizsardzības līmeņos un tiesvedības jomā, tajā skaitā brīvības atņemšanas iestāžu sistēmai.
2. Savā sadarbībā Puses apmainās ar informāciju par tiesību sistēmām un tiesību aktiem. Tās pievērš īpašu uzmanību sieviešu tiesībām un citām neaizsargātām grupām, un šo tiesību aizsardzībai un īstenošanai.
3. Puses vienojas sadarboties, lai veicinātu turpmākas reformas Afganistānas policijā. Afganistāna veiks pasākumus, lai ieviestu labāko praksi civilajā policijā. Savienība turpinās savu atbalstu tieslietu nozares un Afganistānas valsts policijas attīstībai, tostarp finansējot policiju daudzgadu indikatīvās programmas 2014.–2020. gadam ietvaros, un saskaņā ar ESAO Attīstības palīdzības komitejas (DAC) definīcijām par atbilstīgām darbībām.
4. Puses vienojas sadarboties, lai modernizētu Afganistānas drošības nozari:
  - a) stiprinot tiesu varu un tieslietu nozari, tostarp brīvības atņemšanas iestāžu sistēmu, īpašu uzmanību pievēršot tiesu iestāžu neatkarības palielināšanai;
  - b) stiprinot civilās policijas efektivitāti Afganistānā;
  - c) uzlabojot tiesisko un institucionālo struktūru šajā jomā; kā arī
  - d) uzlabojot politikas izstrādes un īstenošanas spējas Afganistānas tieslietu un drošības nozarēs.

25. pants

Sadarbība organizētās noziedzības un korupcijas apkarošanā

Puses vienojas sadarboties, lai cīnītos pret organizēto noziedzību un ekonomikas un finanšu noziegumiem, kā arī pret korupciju. Konkrēti sadarbības mērķis ir īstenot un sekmēt attiecīgos starptautiskos standartus un dokumentus, piemēram, ANO Konvenciju cīņai pret starptautisko organizēto noziedzību un tās protokolus, kā arī ANO Pretkorupcijas konvenciju. Puses pievērš īpašu uzmanību saistībai starp organizēto noziedzību un narkotiku, prekursoru, bīstamu materiālu un ieroču tirdzniecību, cilvēku tirdzniecību un migrantu kontrabandu. Tās apmainās ar informāciju par visiem jautājumiem, kas attiecas uz cīņu pret noziedzīgām darbībām.

26. pants

Nelikumīgu narkotisko vielu apkarošana

1. Puses sadarbojas, lai nodrošinātu līdzsvarotu, visaptverošu un integrētu pieeju narkotisko vielu jautājumiem.

2. Ar narkotiku apkarošanu saistītas politikas un rīcības mērķis ir apkarot nelikumīgas narkotiskās vielas, samazināt to piedāvājumu, kontrabandu un pieprasījumu pēc nelikumīgām narkotiskām vielām un risināt veselības un sociālās sekas, ko rada narkotiku lietošana. Puses sadarbojas, lai novērstu narkotisko vielu nelikumīgu ražošanu un ķīmisko prekursoru novirzīšanu.
3. Saskaņā ar šo kopīgo pieeju Puses nodrošina, ka cīņa pret nelikumīgām narkotiskām vielām ir integrēta visās attiecīgajās sadarbības jomās, tostarp tiesībsardzības jomā, veicinot likumīgus iztikas līdzekļu gūšanas veidus, samazinot narkotiku pieprasījumu, kā arī risku un kaitējumu.
4. Pušu sadarbība ietver tehnisko un administratīvo palīdzību Afganistānai 3. punktā minētajās jomās, tostarp:
  - a) tiesību aktu izstrāde un politikas veidošana;
  - b) valsts iestāžu un informācijas centru izveide;
  - c) atbalsts pilsoniskās sabiedrības rīcībai narkotiku jautājumos un centieni mazināt pieprasījumu pēc narkotikām un to radīto kaitējumu, tostarp narkomānijas ārstēšanā un rehabilitācijā;
  - d) personāla apmācība;
  - e) ar narkotikām saistītu pētījumu veikšana; kā arī
  - f) nelikumīgu narkotisko un psihotropo vielu nelikumīgā ražošanā izmantotu prekursoru tirdzniecības un novirzīšanas novēršana.

Puses var vienoties sadarboties arī citās jomās.

5. Saskaņā ar saviem attiecīgajiem tiesību aktiem Puses sadarbojas, lai izjauktu starpvalstu noziedzības tīklus, kas nodarbojas ar nelikumīgu narkotisko vielu ražošanu un tirdzniecību, un šā mērķa sasniegšanai Puses cita starpā izmanto informācijas un izlūkdatu apmaiņu, apmācības un apmaiņu ar paraugpraksi, tostarp īpašām izmeklēšanas metodēm. Īpašas pūles tiks pieliktas, lai cīnītos pret noziedznieku iekļūšanu likumīgajā ekonomikā.
6. Šo pieeju vajadzētu papildināt ar sadarbību reģionālā līmenī, lai apkarotu narkotiku tirdzniecību, tostarp izmantojot diplomātiskos sakarus un reģionālos forumus, kuros Puses piedalās, piemēram, tos, kas minēti 48. pantā.
7. Puses vienojas par sadarbības līdzekļiem šo mērķu sasniegšanai. Pasākumu pamatā ir vispārēji pieņemti principi, kas ir saskaņā ar attiecīgajām starptautiskajām konvencijām, Politisko deklarāciju un Deklarāciju par pamatprincipiem narkotiku pieprasījuma samazināšanai, kura apstiprināta Apvienoto Nāciju Organizācijas Ģenerālās asamblejas 20. īpašajā sesijā par narkotiku problēmātiku pasaulē 1998. gada jūnijā, Politisko deklarāciju un Rīcības plānu par starptautisko sadarbību, kas vērsta uz integrētu un līdzsvarotu stratēģiju narkomānijas apkarošanai pasaulē, kuras 2009. gada martā pieņēma ANO Narkotisko vielu komisijas 52. augsta līmeņa sanāksme, un Parīzes pakta partneru trešajā ministru konferencē pieņemto deklarāciju par cīņu pret nelikumīgu tirdzniecību ar opiātiem, kuru izcelsme ir Afganistānā.

27. pants

Sadarbība nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas un terorisma finansēšanas apkarošanā

1. Puses vienojas sadarboties, lai novērstu, ka to finanšu sistēmas un noteikti ar finansēm nesaistīti uzņēmumi un profesijas tiek izmantotas noziedzīgās darbības gūtu ieņēmumu legalizēšanai un terorisma finansēšanai.
2. Puses vienojas sekmēt tehnisko un administratīvo palīdzību, lai izstrādātu un īstenotu noteikumus un efektīvi darbojošos mehānismus nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas un terorisma finansēšanas apkarošanai. Konkrēti sadarbība paredz attiecīgas informācijas apmaiņu attiecīgo tiesību aktu ietvaros un tādu atbilstošu un starptautiski atzītu standartu pieņemšanu nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas un terorisma finansēšanas apkarošanai, kuri ir līdzvērtīgi standartiem, ko pieņēmusi Savienība un šajā jomā aktīvi darbojošās starptautiskās iestādes, piemēram, Finanšu darba grupa nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas apkarošanai (FATF).

28. pants

Sadarbība migrācijas jomā

1. Puses vienojas sadarboties, lai novērstu neatbilstīgas migrācijas plūsmu no savas teritorijas otras Puses teritorijā.
2. Puses atkārtoti apstiprina vajadzību kopīgi pārvaldīt migrācijas plūsmas starp Afganistānu un Savienību un aņņemas uzsākt visaptverošu dialogu un sadarbību attiecībā uz jautājumiem, kas saistīti ar migrāciju, saskaņā ar Savienības vispārējo pieeju migrācijai un mobilitātei un attiecīgām starptautiskām konvencijām. Šis dialogs un sadarbība aptver jautājumus, kas skar patvērumu, migrācijas un atgriešanās attiecības, likumīgu un neatbilstīgu imigrāciju, atgriešanu, atpakaļuzņemšanu, vīzas, robežu pārvaldību, dokumentu drošību, cīņu pret cilvēku tirdzniecību un migrantu kontrabandu.
3. Sadarbība šajā pantā minētajās jomās var ietvert arī spēju uzlabošanas pasākumus.
4. Puses vienojas pēc jebkuras Puses pieprasījuma noslēgt nolīgumu, kas regulē specifiskos pienākumus jautājumā par atpakaļuzņemšanu, ietverot noteikumus, kas attiecas uz citu valstu valstspiederīgajiem un bezvalstniekiem.

29. pants

Konsulārā aizsardzība

Afganistāna piekrīt, ka jebkuras pārstāvētās Eiropas Savienības dalībvalsts konsulārās un diplomātiskās iestādes nodrošina aizsardzību katram kādas Eiropas Savienības dalībvalsts valstspiederīgajam, ja šai valstij nav pastāvīgas pārstāvniecības Afganistānā, kas faktiski spēj sniegt konsulāro aizsardzību konkrētā gadījumā, ar tādiem pašiem nosacījumiem kā attiecīgās Eiropas Savienības dalībvalsts valstspiederīgajiem.

30. pants

Personas datu aizsardzība

1. Puses vienojas sadarboties, lai paaugstinātu personas datu aizsardzības pakāpi un panāktu atbilstību augstākajiem starptautiskajiem standartiem, piemēram, tiem, kas cita starpā ir iekļauti ANO Pamatnostādņēs par elektronisko personas datu datņu noteikumiem, kuras pieņēma ar ANO Ģenerālās asamblejas 1990. gada 14. decembra Rezolūciju 45/95.
2. Sadarbība personas datu aizsardzības jomā cita starpā var ietvert tehnisko palīdzību informācijas un speciālo zināšanu apmaiņas veidā.

VI SADAĻA

NOZARU SADARBĪBA

31. pants

Publiskās pārvaldes modernizācija

Puses vienojas sadarboties, lai Afganistānā izveidotu profesionālu, neatkarīgu un efektīvu civildienestu valsts un vietējā līmenī. Sadarbība šajā jomā īpaši ir vērsta uz apmācību un spēju veidošanu, lai:

- a) uzlabotu organizatorisko efektivitāti;
- b) uzlabotu iestāžu efektivitāti pakalpojumu sniegšanā;
- c) nodrošinātu publisko līdzekļu pārredzamu pārvaldību un pārskatatbildību;
- d) uzlabotu tiesisko un institucionālo struktūru; kā arī
- e) uzlabotu politikas izstrādi un īstenošanu.

32. pants

Publisko finanšu pārvaldība

Saskaņā ar 31. pantu Puses uzlabo sadarbību jautājumos par publisko finanšu pārvaldību Afganistānā. Sadarbība ir vērsta uz:

- a) budžeta pārvaldību valsts un vietējā līmenī;
- b) pārredzamām finanšu plūsmām starp budžeta iestādēm, kā arī starp šīm iestādēm un atbalsta saņēmējiem;
- c) uzraudzību, ko cita starpā veic parlaments un neatkarīgas revīzijas struktūras; kā arī
- d) mehānismiem, kas paredzēti, lai ātri un efektīvi risinātu jebkurus pārkāpumus attiecībā uz valsts līdzekļu izmantošanu.

Savienība pēc vajadzības sniedz atbalstu šajās jomās, koncentrējoties uz spēju veidošanu un tehnisko palīdzību.

33. pants

Labā pārvaldība nodokļu jomā

Lai stiprinātu un attīstītu saimniecisko darbību, vienlaikus ņemot vērā vajadzību izstrādāt atbilstošu normatīvo regulējumu, Puses atzīst un apņemas īstenot labas pārvaldības principus nodokļu jomā. Tās cenšas sadarboties, jo īpaši, lai veicinātu nodokļu ieņēmumu iekasēšanu Afganistānā un atbalstītu Afganistānu pasākumu izstrādē, kuru mērķis ir efektīvi īstenot minētos principus.

34. pants

Finanšu pakalpojumi

1. Puses vienojas stiprināt sadarbību, lai uzlabotu grāmatvedības, uzraudzības un normatīvās sistēmas banku nozarē, apdrošināšanā un citās finanšu nozares jomās.
2. Puses sadarbojas, lai attīstītu Afganistānas tiesisko un normatīvo regulējumu, infrastruktūru un cilvēkresursus, kā arī lai Afganistānas kapitāla tirgū ieviestu korporatīvo pārvaldību un starptautiskos grāmatvedības standartus.

35. pants

Statistika

1. Puses vienojas veidot un attīstīt statistikas spējas, veicinot statistikas metodoloģijas saskaņošanu un izmantojot Savienības pieredzes sniegto paraugpraksi, tostarp statistikas informācijas vākšanas un izplatīšanas jomā. Tas ļaus tām uz abpusēji pieņemama pamata izmantot statistiku par jebkuru šā nolīguma aptvertu jomu, kas ir piemērota statistiskas datu vākšanai, apstrādei, analīzei un izplatīšanai.
2. Sadarbība statistikas jomā ir vērsta uz zināšanu apmaiņu, labas prakses veicināšanu un ANO oficiālās statistikas pamatprincipu un Eiropas Statistikas prakses kodeksa ievērošanu ar mērķi uzlabot statistikas kvalitāti.

36. pants

Katastrofu riska pārvaldība

1. Puses vienojas stiprināt sadarbību katastrofu riska pārvaldības jomā. Īpaša uzmanība jāpievērš preventīvām darbībām un aktīvai pieejai dabas katastrofu radīto draudu un risku mazināšanai, kā arī neaizsargātības novēršanai.

2. Sadarbību šajā jomā var vērst uz šādiem aspektiem:
  - a) katastrofas risku samazināšana, jo īpaši noturība, novēršana un mīkstināšana;
  - b) zināšanu pārvaldība, jauninājumi, pētniecība un izglītošana, lai visos līmeņos veidotu drošības un noturības kultūru;
  - c) katastrofu riska novērtēšana, uzraudzīšana un reaģēšana uz to; kā arī
  - d) atbalsts riska pārvaldības spējas attīstīšanai.

37. pants

Dabas resursi

1. Puses vienojas uzlabot sadarbību un spēju veidošanu attiecībā uz dabas resursu izmantošanu, attīstīšanu, pārstrādi un pārdošanu.
2. Šī sadarbība attiecas uz dabas resursu ilgtspējīgu attīstību, nostiprinot normatīvo regulējumu, vides aizsardzību un drošības noteikumus. Nolūkā sekmēt lielāku sadarbību un savstarpēju izpratni jebkura no Pusēm var pieprasīt *ad hoc* sanāksmes par jautājumiem, kas saistīti ar dabas resursiem.
3. Saskaņā ar IV sadaļu Puses sadarbojas, lai izveidotu pārredzamu vidi, kas ir labvēlīga ārvalstu tiešajiem ieguldījumiem, jo īpaši kalnrūpniecības nozarē.
4. Ņemot vērā Pušu attiecīgo ekonomikas politiku un mērķus, un nolūkā sekmēt tirdzniecību Puses vienojas veicināt sadarbību attiecībā uz šķēršļu novēršanu dabas resursu tirdzniecībā.
5. Pēc jebkuras Puses pieprasījuma jebkuru jautājumu par dabas resursu tirdzniecību var izvirzīt un aplūkot Apvienotās komitejas sanāksmēs, kā noteikts 49. pantā.

38. pants

Izglītība, pētniecība, jaunatne un arodmācība

1. Puses vienojas veicināt sadarbību izglītības, pētniecības, jaunatnes un arodmācību jomā. Tās vienojas veicināt informētību par izglītības iespējām ES un Afganistānā.
2. Puses turklāt veicinās pasākumus, lai:
  - a) izveidotu saiknes starp to attiecīgajām augstākās izglītības iestādēm, specializētām aģentūrām un jaunatnes organizācijām;
  - b) veicinātu informācijas apmaiņu un zinātību, kā arī studentu, jauniešu un jaunatnes darbinieku, pētnieku, akadēmisko aprindu pārstāvju un citu ekspertu mobilitāti; kā arī
  - c) atbalstītu spēju pilnveidošanu, kā arī mācīšanas un mācīšanās kvalitātes attīstību, gūstot labumu no citu pieredzes, ko tie guvuši šajā jomā.
3. Puses vienojas veicināt augstākās izglītības un jaunatnes programmu īstenošanu, piemēram, Savienības programmu "Erasmus +", kā arī pētnieku mobilitātei un apmācībai veltītas programmas, piemēram, Marijas Sklodovskas-Kirī vārdā nosauktās darbības, un iedrošināt savas izglītības iestādes sadarboties kopīgās programmās ar mērķi veicināt akadēmisko sadarbību un mobilitāti, kā arī veicināt sadarbību starp jaunatnes organizācijām, tostarp uzlabojot jauniešu un jaunatnes darbinieku mobilitāti neformālās izglītības un mācību kontekstā.
4. Tiek veicināta pētniecības sadarbība, tostarp Savienības pētniecības un inovācijas pamatprogrammas (2014-2020) "Apvārsnis 2020" ietvaros.

39. pants

Enerģētika

1. Puses cenšas pastiprināt sadarbību enerģētikas nozarē ar mērķi uzlabot enerģijas ražošanu, piegādi un izmantošanu Afganistānā, tostarp, bet ne tikai:

- a) veicinot no atjaunojamiem energoresursiem saražotu enerģiju un energoefektivitāti,
- b) uzlabojot sadarbību tehnoloģiju jomā; kā arī
- c) veicot arodmācības.

2. Puses atzīst, ka pārredzams, nediskriminējošs, nekropļojošs un uz noteikumiem balstīts satvars ir vislabākais veids, lai radītu vidi, kas ir labvēlīga ārvalstu tiešajiem ieguldījumiem enerģētikas nozarē.

40. pants

Transports

Puses vienojas aktīvi sadarboties savstarpējo interešu jomās attiecībā uz visiem transporta veidiem, jo īpaši aviāciju, un dažādu transporta veidu savienojumiem, lai cita starpā:

- a) veicinātu preču apriti un pasažieru pārvietošanos;
- b) nodrošinātu drošību, drošumu un vides aizsardzību;
- c) apmācītu personālu; kā arī
- d) palielinātu ieguldījumu iespējas ar mērķi veicināt ekonomisko attīstību, uzlabojot transporta savienojumus visā reģionā.

41. pants

Nodarbinātība un sociālā attīstība

1. Saskaņā ar 12. pantu Puses vienojas sadarboties nodarbinātības un sociālās attīstības jomā, tostarp attīstot darba tirgu un veicinot jauniešu nodarbinātību, veselību un drošību darbavietā, dzimumu līdztiesību un pienācīgas kvalitātes nodarbinātību.

2. Sadarbības veidi var cita starpā ietvert konkrētas programmas un projektus pēc savstarpējas vienošanās, kā arī dialogu, sadarbību un iniciatīvas savstarpēju interešu jautājumos divpusējā vai daudzpusējā līmenī, piemēram SDO kontekstā.

42. pants

Lauksaimniecība, lauku attīstība, lauksaimniecības dzīvnieki un apūdeņošana

Puses vienojas sadarboties, lai attīstītu Afganistānas spējas tādās jomās kā lauksaimniecība, lopkopība un iztikas līdzekļu nodrošinājums laukos. Sadarbība jo īpaši ietver šādas jomas:

- a) lauksaimniecības politika un produktivitātes pieaugums ar mērķi nodrošināt pārtikas nodrošinājumu;
- b) saskaņā ar IV sadaļu iespējas veicināt uzņēmējdarbību lauksaimniecības nozarē un lauksaimniecības produktu tirdzniecību, tostarp tirdzniecību ar augiem, dzīvniekiem, lauksaimniecības dzīvniekiem un to produktiem ar mērķi veicināt nozaru attīstību, galveno uzmanību pievēršot lauksaimniecības nozarei;
- c) dzīvnieku un lauksaimniecības dzīvnieku labklājība;
- d) lauku attīstība;

- e) pieredzes apmaiņa un sadarbības tīkli starp vietējiem pārstāvjiem vai uzņēmējiem, jo īpaši tādās jomās kā pētniecība un tehnoloģiju nodošana;
- f) politikas izstrāde attiecībā uz augu, dzīvnieku un lauksaimniecības dzīvnieku veselību un kvalitāti;
- g) sadarbības priekšlikumi un iniciatīvas, kas iesniegtas starptautiskās lauksaimniecības organizācijās;
- h) ilgtspējīgas un videi nekaitīgas lauksaimniecības, tostarp labības ražošanas, biodeģvijas ražošanas attīstība un biotehnoloģiju nodošana;
- i) augu šķirņu aizsardzība, sēšanas tehnoloģijas, lauksaimniecības biotehnoloģijas;
- j) lauksaimniecības un lauksaimniecības dzīvnieku datubāzu un informācijas tīkla izstrāde; kā arī
- k) mācības lauksaimniecības un veterinārijas nozarē.

43. pants

Vide un klimata pārmaiņas

1. Puses sadarbojas ar mērķi palīdzēt Afganistānai izveidot augsta līmeņa vides aizsardzību un veicināt dabas resursu un bioloģiskās daudzveidības, tostarp mežu, saglabāšanu un pārvaldību, lai veicinātu ilgtspējīgu attīstību un pielāgotos klimata pārmaiņām un mazinātu to sekas.
2. Pušu mērķis ir sekmēt daudzpusēju nolīgumu ratificēšanu, īstenošanu un ievērošanu vides un klimata pārmaiņu jomā.
3. Pušu mērķis ir pastiprināt sadarbību attiecībā uz pielāgošanos klimata pārmaiņām un to seku mazināšanu, īpašu uzmanību veltot ūdens resursiem.

44. pants

Sabiedrības veselība

Puses vienojas, ka savā sadarbībā pievērsīsies veselības nozares reformām un nopietnu slimību profilaksei un kontrolei, tostarp veicinot starptautisko veselības nolīgumu īstenošanu. Tas ietver arī centienus paplašināt piekļuvi veselības aprūpes pamatpakalpojumiem Afganistānā, uzlabot to veselības aprūpes pakalpojumu kvalitāti, kas paredzēti mazaizsargātām iedzīvotāju grupām, it īpaši sievietēm un bērniem, uzlabot piekļuvi tīram ūdenim un sanitārijai un veicināt higiēnu.

45. pants

Kultūra

1. Puses vienojas veicināt sadarbību kultūras jomā, lai palielinātu savstarpējo izpratni un zināšanas par to attiecīgo kultūru. Šajā nolūkā tās atbalsta un veicina attiecīgo pilsoniskās sabiedrības rīcību. Tās ievēro kultūras daudzveidību.
2. Puses cenšas veikt atbilstīgus pasākumus, lai veicinātu kultūras apmaiņu un īstenotu kopīgas iniciatīvas dažādās kultūras jomās, tostarp sadarbību kultūras mantojuma saglabāšanas jomā.
3. Puses vienojas apspriesties un sadarboties attiecīgajos starptautiskajos forumos, piemēram, UNESCO, lai sasniegtu tādus kopīgus mērķus kā kultūras daudzveidības veicināšana un kultūras mantojuma aizsardzība. Attiecībā uz kultūras daudzveidību Puses vienojas arī sekmēt UNESCO 2005. gada Konvencijas par kultūras izpausmju daudzveidības aizsardzību un veicināšanu īstenošanu.

46. pants

Informācijas sabiedrība

Atzīstot, ka informācijas un komunikāciju tehnoloģijas (IKT) ir būtiska mūsdienu pasaules sastāvdaļa un ka tām ir svarīga nozīme ekonomikas un sociālajā attīstībā, Puses apmainās ar viedokli par savu attiecīgo politiku šajā jomā, lai veicinātu ekonomikas attīstību, tostarp savienojamību izglītības un pētniecības vajadzībām. Vajadzības gadījumā tās apsver veidus, kā vislabāk sadarboties šajā jomā, jo īpaši attiecībā uz tādu produktu tirdzniecību, kas saistīti ar IKT, un attiecībā uz elektronisko komunikāciju regulatīvajiem aspektiem un citiem informācijas sabiedrības jautājumiem.

47. pants

Audiovizuālās jomas un plašsaziņas līdzekļu politika

Puses rosinās, atbalstīs un atvieglēs apmaiņu, sadarbību un dialogu starp to attiecīgajām iestādēm un pārstāvjiem audiovizuālās jomas un plašsaziņas līdzekļu politikas jomā. Tās vienojas izveidot regulāru dialogu šajās jomās.

VII SADAĻA

REĢIONĀLĀ SADARBĪBA

48. pants

Reģionālā sadarbība

1. Puses atzīst, ka reģionālās sadarbības iniciatīvas ir vajadzīgas, lai atjaunotu Afganistānas statusu kā sauszemes savienojumu starp Vidusāziju, Dienvidāziju un Tuvajiem Austrumiem, kā arī, lai veicinātu ekonomikas izaugsmi un politisko stabilitāti reģionā. Šajā nolūkā tās vienojas sadarboties, lai veicinātu reģionālo sadarbību, izmantojot pasākumus, kas atbalstīs Afganistānas valdības, jo īpaši Ārlietu ministrijas, spēju veidošanas centienus. Uzlabotas spējas ļaus valdībai uzņemties lielāku lomu dažādās reģionālās organizācijās, procesos un forumos. Šī sadarbība var ietvert spēju veidošanas un uzticības veicināšanas pasākumus, piemēram, mācību programmas, darbseminārus un seminārus, ekspertu apmaiņu, pētījumus un citus pasākumus, par kuriem Puses ir vienojušās.

2. Puses pauž gandarījumu un no jauna apstiprina savu atbalstu Stambulas procesam, ko uzskata par nozīmīgu iniciatīvu, lai veicinātu politisko sadarbību starp Afganistānu un tās kaimiņvalstīm, izmantojot uzticības veicināšanas pasākumus, par kuriem vienojās "Āzijas sirds" ministru konferencē Kabulā 2012. gada 14. jūnijā. Savienība atbalsta Afganistānas centienus nodrošināt uzticības veicināšanas pasākumu un citu reģionālo saistību efektīvu īstenošanu.

3. Turklāt Puses vienojas veicināt reģionālo sadarbību, izmantojot savus diplomātiskos sakarus un reģionālos forumus, kuros tās piedalās.

VIII SADAĻA

INSTITUCIONĀLĀ STRUKTŪRA

49. pants

Apvienotā komiteja

1. Ar šo tiek izveidota Apvienotā komiteja, kurā Puses ir pārstāvētas visaugstākajā līmenī un kuras uzdevumi ir:

- a) nodrošināt šā nolīguma pareizu darbību un īstenošanu;
- b) noteikt prioritātes saistībā ar šā nolīguma mērķiem;
- c) uzraudzīt Pušu savstarpējo visaptverošo attiecību attīstību un sniegt ieteikumus šā nolīguma mērķu veicināšanai;

- d) attiecīgā gadījumā pieprasīt informāciju no komitejām vai citām struktūrām, kas izveidotas saskaņā ar citiem Pušu savstarpējiem nolīgumiem, un izskatīt visus to iesniegtos ziņojumus;
  - e) apmainīties ar viedokļiem un sniegt ierosinājumus par jebkādu jautājumu, kas skar to kopīgās intereses, tostarp par turpmāku rīcību un tās īstenošanai pieejamiem līdzekļiem;
  - f) atrisināt domstarpības, kas rodas, piemērojot vai interpretējot šo nolīgumu; kā arī
  - g) izskatīt informāciju, ko iesniegusi kāda no Pusēm attiecībā uz saistību izpildi, un apspriesties, lai vienotos par jebkādas domstarpību situācijas risinājumu saskaņā ar 54. pantu.
2. Apvienotā komiteja parasti tiekas katru gadu pārmaiņus Kabulā un Briselē dienā, kas tiek noteikta, savstarpēji vienojoties. Pēc Pušu vienošanās var sasaukt arī Apvienotās komitejas ārkārtas sanāksmes. Apvienoto komiteju pēc kārtas vada katra no Pusēm. Apvienotās komitejas sanāksmju darba kārtību nosaka, Pusēm savstarpēji vienojoties.
  3. Apvienotā komiteja var pieņemt lēmumu izveidot īpašas komitejas vai darba grupas, kas sniegtu palīdzību tās uzdevumu veikšanā. Tā nosaka šādu komiteju vai grupu sastāvu un pienākumus un to, kā komitejai vai grupai būtu jānodrošina tās funkciju izpilde.
  4. Apvienotā komiteja nodrošina to, lai pareizi darbotos visi nozaru nolīgumi vai protokoli, ko Puses noslēgušas šā nolīguma kontekstā.
  5. Apvienotā komiteja pieņem savu reglamentu.

IX SADAĻA

NOBEIGUMA NOTEIKUMI

50. pants

Sadarbības resursi

Ciktāl attiecīgais regulējums, procedūras un līdzekļi to atļauj, Savienība sniedz Afganistānai finansiālu un tehnisku palīdzību, lai īstenotu šajā nolīgumā noteikto sadarbību, un Afganistāna dara pieejamus vajadzīgos resursus, tostarp finanšu līdzekļus, lai nodrošinātu noteikto mērķu izpildi.

51. pants

Sadarbība krāpšanas apkarošanas jomā

1. Puses īsteno finanšu palīdzības pasākumus saskaņā ar pareizas finanšu pārvaldības principiem un sadarbojas, lai aizsargātu savas finanšu intereses. Tās veic efektīvus pasākumus, lai novērstu un apkarotu krāpšanu, korupciju un jebkādas citas nelikumīgas darbības, kas negatīvi ietekmē to finanšu intereses.
2. Jebkurā turpmākā nolīgumā vai finanšu instrumentā, kuru noslēdz Pušu starpā nolīguma īstenošanas laikā, iekļauj īpašas finansiālās sadarbības klauzulas, kuras ietver pārbaūžu veikšanu uz vietas, inspekcijas, kontroli un pret krāpšanu vērstus pasākumus, tostarp tādas, ko veic Eiropas Revīzijas palāta un Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai.
3. Lai pareizi piemērotu šo pantu, Pušu kompetentās iestādes apmainās ar informāciju un pēc vienas Puses pieprasījuma veic konsultācijas saskaņā ar attiecīgajiem tiesību aktiem.
4. Afganistānas iestādes regulāri pārbauda, ka no ES līdzekļiem finansētās darbības ir pienācīgi īstenotas. Tās veic atbilstošus pasākumus, lai novērstu krāpšanu, korupciju un citas nelikumīgas darbības, kas apdraud šādus līdzekļus. Tās informē Eiropas Komisiju par šiem pasākumiem.
5. Afganistānas iestādes nekavējoties pārsūta Eiropas Komisijai jebkādu informāciju, ko tās saņēmušas par iespējamiem vai faktiskiem krāpšanas, korupcijas vai jebkādas citas nelikumīgas darbības gadījumiem saistībā ar Savienības līdzekļu izmantošanu. Gadījumos, kad pastāv aizdomas par krāpšanu vai korupciju, informē arī Eiropas Biroju krāpšanas apkarošanai. Afganistānas iestādes arī informē Eiropas Komisiju par jebkādiem pasākumiem, kas veikti saistībā ar faktiem, kuri paziņoti saskaņā ar šo punktu.

6. Afganistānas iestādes nodrošina iespējamu vai faktisku krāpšanas, korupcijas vai jebkādu citu nelikumīgu darbību gadījumu, kas negatīvi ietekmē Savienības līdzekļus, izmeklēšanu un kriminālvajāšanu. Atbilstošos gadījumos Eiropas Birojam krāpšanas apkarošanai tā uzdevumu izpildē var palīdzēt Afganistānas kompetentās iestādes.

7. Saskaņā ar Savienības tiesību aktiem un vienīgi, lai aizsargātu Savienības finanšu intereses, Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai pēc pieprasījuma drīkst veikt pārbaudes un apskates uz vietas Afganistānā. Tās sagatavo un veic ciešā sadarbībā ar Afganistānas kompetentajām iestādēm. Afganistānas iestādes sniedz Eiropas Birojam krāpšanas apkarošanai jebkādu palīdzību, kas vajadzīga, lai tas varētu pildīt savus pienākumus.

8. Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai var vienoties ar kompetentajām Afganistānas iestādēm par turpmāku sadarbību krāpšanas apkarošanas jomā, tostarp noslēdzot darbības kārtību.

52. pants

Nolīguma turpmākā attīstība

Jebkura Puse var izteikt ierosinājumus par sadarbības jomas paplašināšanu saskaņā ar šo nolīgumu, ņemot vērā tā īstenošanā gūto pieredzi.

53. pants

Citi nolīgumi

1. Neskarot attiecīgos noteikumus Līgumā par Eiropas Savienību un Līgumā par Eiropas Savienības darbību, šis nolīgums un saskaņā ar to veiktās darbības neietekmē Eiropas Savienības dalībvalstu pilnvaras iesaistīties divpusējā sadarbībā ar Afganistānu vai attiecīgos gadījumos noslēgt divpusējus un sadarbības nolīgumus ar Afganistānu. Šis nolīgums neietekmē to saistību piemērošanu vai īstenošanu, ko viena no Pusēm uzņēmusies attiecībā ar trešām personām.

2. Puses var papildināt šo nolīgumu, noslēdzot konkrētus nolīgumus jebkurā sadarbības jomā, kas ir tā darbības jomā. Šādi konkrēti nolīgumi ir vispārējo divpusējo attiecību, ko reglamentē šis nolīgums, sastāvdaļa un kopējās institucionālās struktūras daļa.

54. pants

Saistību izpilde

1. Katra Puse var ziņot Apvienotajai komitejai par novirzēm šā nolīguma piemērošanā vai interpretācijā.
2. Ja kāda Puse uzskata, ka otra Puse nav izpildījusi kādas saistības saskaņā ar šo nolīgumu, tā var veikt atbilstošus pasākumus attiecībā uz šo nolīgumu vai jebkuru konkrētu nolīgumu, kas minēts 53. panta 2. punktā.
3. Pirms šādi rīkoties, izņemot īpašas steidzamības gadījumos, Puse iesniedz Apvienotajai komitejai visu attiecīgo informāciju, kas nepieciešama pilnīgai situācijas izpētei, lai rastu risinājumu, kas ir pieņemams visām Pusēm.
4. Izvēloties veicamos atbilstošos pasākumus, priekšroka jādod tiem pasākumiem, kuri vismazāk traucē šā nolīguma vai jebkura konkrēta nolīguma, kas minēts 53. panta 2. punktā, darbību. Par šādiem pasākumiem nekavējoties ziņo otrai Pusei un par tiem apspriežas Apvienotajā komitejā, ja otra Puse to pieprasa.

5. Šā nolīguma pareizas interpretācijas un praktiskās piemērošanas labad Puses vienojas par to, ka ar jēdzienu "īpašas steidzamības gadījumi" nolīguma 3. pantā saprot gadījumu, kad kāda no Pusēm izdarījusi būtisku šā nolīguma pārkāpumu. Būtisks šā nolīguma pārkāpums ir:

- a) atteikšanās no šā nolīguma, ko nesankcionē starptautisko tiesību vispārējie noteikumi, vai
- b) šā nolīguma būtisko elementu, kas minēti 2. panta 3. punktā un 9. panta 2. punktā, pārkāpums.

55. pants

Iespējas

Lai atvieglotu sadarbību šā nolīguma ietvaros, Puses vienojas nodrošināt ierēdņiem un ekspertiem, kas iesaistīti sadarbības īstenošanā, iespējas, kas viņiem vajadzīgas, lai veiktu savas funkcijas, saskaņā ar Pušu attiecīgajiem iekšējiem noteikumiem un reglamentu.

56. pants

Intereses drošības jomā un informācijas izpaušana

1. Šā nolīguma noteikumi neskar Pušu attiecīgos tiesību aktus un normatīvos aktus par publisku piekļuvi oficiāliem dokumentiem.
2. Šajā nolīgumā nevienam noteikumu nedrīkst interpretēt kā tādu, kas kādai no Pusēm paredz sniegt informāciju, kuras izpaušanu tā uzskata par esošu pretrunā tās būtiskām drošības interesēm.
3. Puses atkārtoti apstiprina savu apņemšanos aizsargāt visu klasificēto informāciju, kas saņemta sadarbības gaitā.

57. pants

Pušu definīcija

Šajā nolīgumā "Puses" ir Savienība vai tās dalībvalstis vai Savienība un tās dalībvalstis saskaņā ar to attiecīgajām pilnvarām, no vienas puses, un Afganistāna, no otras puses.

58. pants

Teritoriālā piemērošana

Šo nolīgumu piemēro teritorijā, kurā piemēro Līgumu par Eiropas Savienību un Līgumu par Eiropas Savienības darbību, saskaņā ar minētajos Līgumos izklāstītajiem nosacījumiem un Afganistānas teritorijā.

59. pants

Stāšanās spēkā, provizoriska piemērošana, darbības ilgums un denonsēšana

1. Šis nolīgums stājas spēkā otrā mēneša pirmajā dienā pēc dienas, kad Puses paziņo viena otrai par šim mērķim vajadzīgo juridisko procedūru pabeigšanu.
2. Neatkarīgi no 1. punkta Savienība un Afganistāna vienojas provizoriski piemērot šo nolīgumu daļēji, kā to norāda Savienība, kā noteikts 3. punktā un saskaņā ar attiecīgajām piemērojamajām iekšējām procedūrām un tiesību aktiem.

3. Provizoriska piemērošana stājas spēkā otrā mēneša pirmajā dienā pēc dienas, kurā saņem:
  - a) Savienības paziņojumu par minētajam nolūkam nepieciešamo procedūru pabeigšanu, norādot nolīguma daļas, kuras jāpiemēro provizoriski; kā arī
  - b) Afganistāna deponē ratifikācijas instrumentu saskaņā ar tās procedūrām un piemērojamiem tiesību aktiem.
4. Šis nolīgums sākotnēji ir spēkā desmit gadus. Pēc tam to automātiski pagarina uz turpmākiem piecu gadu laikposmiem, ja vien vismaz sešus mēnešus pirms tā darbības termiņa beigām viena no Pusēm rakstiski nepaziņo savu nodomu to nepagarināt.
5. Jebkādus grozījumus šajā nolīgumā izdara, Pusēm vienojoties, un tie stājas spēkā tikai pēc tam, kad tās ir paziņojušas viena otrai par to, ka ir pabeigtas šajā nolūkā nepieciešamās juridiskās procedūras.
6. Jebkura Puse var izbeigt šo nolīgumu, otrai Pusei rakstiski paziņojot par denonsēšanu. Izbeigšana stājas spēkā sešus mēnešus pēc tam, kad otra Puse ir saņēmusi šādu paziņojumu.
7. Paziņojumi, kas veikti saskaņā ar šo pantu, ir jāiesniedz attiecīgi Eiropas Savienības Padomes Ģenerālsēkretāram un Afganistānas Ārlietu ministrijā atkarībā no konkrētā gadījuma.

60. pants

Autentiskie teksti

Šis nolīgums ir sastādīts divos eksemplāros angļu, bulgāru, čehu, dāņu, franču, grieķu, holandiešu, horvātu, igauņu, itāliešu, latviešu, lietuviešu, maltiešu, poļu, portugāļu, rumāņu, slovaku, slovēņu, somu, spāņu, ungāru, vācu, zviedru, kā arī puštu un dari valodā, un visi šie teksti ir vienlīdz autentiski.

Съставено в Мюнхен на осемнадесети февруари две хиляди и седемнадесета година.

Hecho en Múnich el dieciocho de febrero de dos mil diecisiete.

V Mnichově dne osmnáctého února dva tisíce sedmnáct.

Udfærdiget i München, den attende februar to tusind og sytten.

Geschehen zu München am achtzehnten Februar zweitausendsiebzehn.

Kahe tuhande seitsmeteistkümnenda aasta veebruarikuu kaheksateistkümnendal päeval Münchenis.

Έγινε στο Μόναχο, στις δεκαοκτώ Φεβρουαρίου δύο χιλιάδες δεκαεπτά.

Done at Munich on the eighteenth day of February in the year two thousand and seventeen.

Fait à Munich, le dix-huitième jour du mois de février deux mille dix-sept.

Sastavljeno u Münchenu osamnaestog veljače godine dvije tisuće sedamnaeste.

Fatto a Monaco il diciotto di febbraio dell'anno duemilaediciassette.

Mínhenē, divi tūkstoši septiņpadsmitā gada astoņpadsmitajā februārī.

Priimta Míunchene du tūkstančiai septynioliktų metų vasario aštuonioliktą dieną.

Kelt Münchenben, a kétezer-tizenhetedik év február havának tizenyolcadik napján.

Magħmul fi Munich fit-tmintax-il jum ta' Frar fis-sena elfejn u sbatax.

Gedaan te München, achttien februari tweeduizend zeventien.

Sporządzono w Monachium osiemnastego dnia lutego roku dwa tysiące siedemnastego.

Feito em Munique aos dezoito dias do mês de fevereiro de dois mil e dezassete.

Íntocmit la München la optsprezece februarie două mii șaptesprezece.

V Mníchove osemnásteho februára dvetisíc sedemnášť.

V Münchnu, osemnajstega februarja dva tisoč sedemnajst.

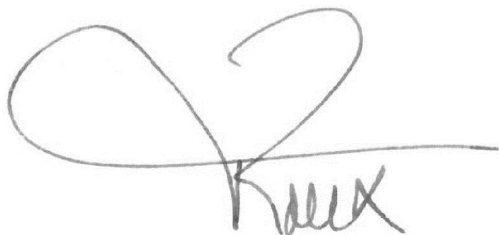
Tehty Münchenissä kahdeksantenatoista päivänä helmikuuta vuonna kaksituhattaseitsemäntoista.

Utfärdat i München den artonde februari år tjugohundrasjutton.

بتاریخ سی ماه دلو سال سیزده صد و نود و پنج در شهر مونیخن به امضاء رسید

د دیارلس سوہ و پنخہ نویم کال د سلواغی میاشتی پر دیرشمہ نییہ د مونیخن پہ بنار کی امضاء شول

Voor het Koninkrijk België
Pour le Royaume de Belgique
Für das Königreich Belgien

Deze handtekening verbindt eveneens de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Cette signature engage également la Communauté française, la Communauté flamande, la Communauté germanophone, la Région wallonne, la Région flamande et la Région de Bruxelles-Capitale.

Diese Unterschrift bindet zugleich die Deutschsprachige Gemeinschaft, die Flämische Gemeinschaft, die Französische Gemeinschaft, die Wallonische Region, die Flämische Region und die Region Brüssel-Hauptstadt.

За Република България

Za Českou republiku

For Kongeriget Danmark

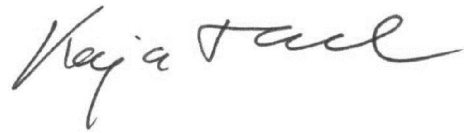

Für die Bundesrepublik Deutschland

Eesti Vabariigi nimel

Thar cheann Na hÉireann

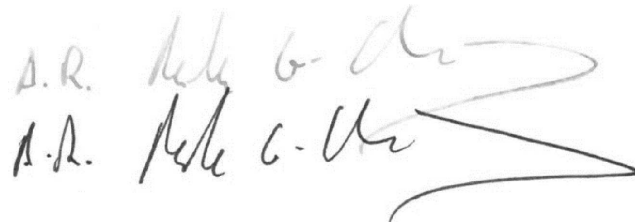
For Ireland

Για την Ελληνική Δημοκρατία

Por el Reino de España

Pour la République française

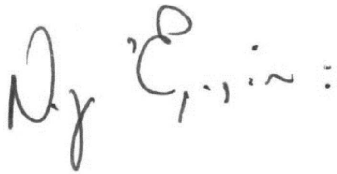
Za Republiku Hrvatsku

Per la Repubblica italiana

Για την Κυπριακή Δημοκρατία

Latvijas Republikas vārdā –

Lietuvos Respublikos vardu

Pour la Grand-Duché de Luxembourg

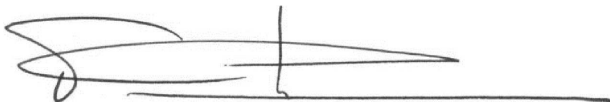
Magyarország részéről

Għar-Repubblika ta' Malta

Voor het Koninkrijk der Nederlanden

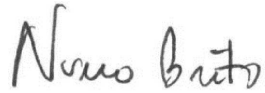
Für die Republik Österreich

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej

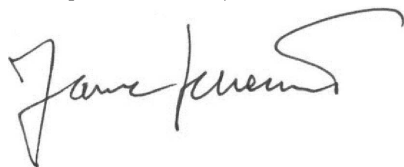
Pela República Portuguesa

Pentru România

Za Republiko Slovenijo

Za Slovenskú republiku

Suomen tasavallan puolesta

För Republiken Finland

För Konungariket Sverige

For the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland

За Европейския съюз
Por la Unión Europea
Za Evropskou unii
For Den Europæiske Union
Für die Europäische Union
Euroopa Liidu nimel
Για την Ευρωπαϊκή Ένωση
For the European Union
Pour l'Union européenne
Za Europsku uniju
Per l'Unione europea
Eiropas Savienības vārdā –
Europos Sąjungos vardu
Az Európai Unió részéről
Għall-Unjoni Ewropea
Voor de Europese Unie
W imieniu Unii Europejskiej
Pela União Europeia
Pentru Uniunea Europeană
Za Európsku úniu
Za Evropsko unijo
Euroopan unionin puolesta
För Europeiska unionen

به نمایندگی از جمهوری اسلامی افغانستان
د افغانستان اسلامي جمهوریت په استازیتوب